

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යාපනය

විෂය නිරද්‍රේශය

11 ගේසීය

(2016 සිට ක්‍රියාත්මක වේ)

වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම
ශ්‍රී ලංකාව

Web: www.nie.lk

Email: info@nie.lk

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයන - 11 ශේෂීය - විෂය නිරද්‍රණයේ අන්තර්ගතය

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලච්‍රේදී
6. උපකාරක සේවාවල සහාය ලබමින් ව්‍යාපාර කටයුතු ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරය පිළිබඳව පදනම් දැනුම ගොඩනගා ගනියි	6.1 ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා බැංකු සේවාවල දායකත්වය විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> බැංකු කටයුතුවල අවශ්‍යතාව. • බැංකු ගිණුම් වර්ග <ul style="list-style-type: none"> • ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම • ජ්‍යෙෂ්ඨ ගිණුම • ස්ථාවර තැන්පත් • විද්‍යුත් මුදල් ආයුත සේවා. • ණයපත් නිකුතුව. • හර කාඩ්පත් නිකුතුව • ටෙලර කාඩ්පත් නිකුතුව • විද්‍යුත් මුදල් ආයුත සේවාවේ වැදගත්කම <ul style="list-style-type: none"> • ක්ෂේක බව • සියලු තොරතුරු ඉලෙක්ට්‍රොනික ගත වීම • කාර්යයක්ෂමතාවය • විද්‍යුත් මුදල් ආයුත සේවාවේ ඇති සීමාවන් • තාක්ෂණීක ගැටළු • නව ආකාරයේ වංචා සිදුවීම • වංචා වැළැක්වීම සඳහා නව ඉලෙක්ට්‍රොනික ක්‍රමවල අවශ්‍යතාව 	<ul style="list-style-type: none"> • බැංකු සේවාවල අවශ්‍යතාව දක්වමින් බැංකු ගිණුම් වර්ග කරයි. • ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර දක්වයි. • ස්ථාවර තැන්පතුවක් ආරම්භ කරන ආකාරය දක්වයි. • විද්‍යුත් මුදල් ආයුත සේවාවන් හා ජ්‍යෙෂ්ඨ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි. • විද්‍යුත් මුදල් ආයුත සේවාවන්හි ඇති සීමාවන් දක්වයි. 	20 03

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලවිශේද
6.2	ඡංගම ගිණුමක් පවත්වාගෙන යාමේ වාසි හා වෙක්පත් පිළිබඳ ව විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> ඡංගම ගිණුමක වාසි වෙක්පත් මගින් ගණුදනු කිරීම අයිරා පහසුකම ලබා ගැනීම ප්‍රේෂණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ස්ථාවර නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරක්ෂාව බැංකු ප්‍රකාශයක් ලැබීම වෙක්පතට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශවයන් අණකරු අණලදු ආදායකයා වෙක්පත් ලිවීම වෙක්පත් රේඛනය වෙක්පත් පිටසන් කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ඡංගම ගිණුමක වාසි පෙළුගස්වයි. වෙක්පතක් සම්බන්ධ පාර්ශව නම් කරයි. ඡංගම ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර දක්වයි. ආදර්ශ වෙක්පතක් සම්පූර්ණ කරයි. වෙක්පතක් බැංකුගත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර දක්වයි. 	04
6.3	රක්ෂණයේ වැදගත්කම විමසම්න් අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා පදනම සකසා ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> රක්ෂණ සංකල්පය <ul style="list-style-type: none"> ඡ්‍රේත රක්ෂණය දේපල රක්ෂණය රක්ෂණ මුලධර්ම <ul style="list-style-type: none"> රක්ෂණ හිමිකම/රක්ෂා හිමිකම උපරිම විශ්වාසය/සද්ධාවය භානිපූරණය (අ.පො.ස.(සා.පෙළ) මට්ටමේ දී රක්ෂණ/මුලධර්ම සරලව සැකෙවින් පැහැදිලි කිරීම සැහැන්.) 	<ul style="list-style-type: none"> රක්ෂණ සංකල්පය පැහැදිලි කරයි. ඡ්‍රේත රක්ෂණ හා දේපල රක්ෂණය අතර වෙනස දක්වයි. රක්ෂණ මුලධර්ම සරලව පැහැදිලි කරයි. 	03

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචේද
3	6.4 සන්නිවේදනයේ මූලික පදනම විමසීන් හා විතයට අවශ්‍ය පෙර සුදානම සකසා ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • සන්නිවේදන සංක්ලේෂය. • ආයතනයක සන්නිවේදන සිදුවන ආකාර <ul style="list-style-type: none"> • අභ්‍යන්තර • බාහිර • සන්නිවේදන මාධ්‍ය <ul style="list-style-type: none"> • වාවික • ලිඛිත • විද්‍යුත් • සංයුෂ්‍ය හා සලකුණු • සන්නිවේදන මාධ්‍යයන්ට අදාළ කුම • සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය හා මූලිකාංග <ul style="list-style-type: none"> • පණීවුචිය යවන්නා • පණීවුචිය • මාධ්‍ය • පණීවුචිය ලබන්නා • ප්‍රතිචාර • ප්‍රතිපෝෂණය • සුදුසු සන්නිවේදන කුමයක් ව්‍යාපාර විසින් තොරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු පෙළගස්වයි. 	<ul style="list-style-type: none"> • සන්නිවේදන සංක්ලේෂය පැහැදිලි කරයි. • ආයතනයක සන්නිවේදනය සිදුවන ආකාර දක්වයි. • සන්නිවේදන මාධ්‍ය හා කුම දක්වයි. • සන්නිවේදන මූලිකාංග දක්වයි. • සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පෙළගස්වයි. • සුදුසු සන්නිවේදන කුමයක් තොරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු පෙළගස්වයි. 	03

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
6.5	ප්‍රවාහන සේවාවන් යොදාගෙන ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂමව කිරීමට අවශ්‍ය මුලික හැකියා ලබයි.	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රවාහන සංකල්පය ප්‍රවාහනයේ මුලිකාංග <ul style="list-style-type: none"> මාධ්‍ය මාර්ගය බලය පර්යන්තය සුදුසු ප්‍රවාහන ක්‍රමයක් තෝරා ගැනීමේ දී ව්‍යාපාර විසින් සලකා බලන සාධක <ul style="list-style-type: none"> පිරිවැය ධාරිතාව සුලහන්වය වේගය ආරක්ෂාව ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහනය දායක වන ආකාර විවිධ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍ර හා එහි වාසී/අවාසී <ul style="list-style-type: none"> මහාමාර්ග දුම්රිය මාර්ග ගුවන් මාර්ග ඡල මාර්ග 	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රවාහන සංකල්පය පැහැදිලි කරයි. ප්‍රවාහන මුලිකාංග නම කරයි. සුදුසු ප්‍රවාහන ක්‍රමයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු සාධක දක්වයි. විවිධ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රවල වාසී අවාසී දක්වයි. 	03
6.6	දේශීය වෙළඳාමේ හා විදේශීය වෙළඳාමේ සැබැඳූ පාර්ශවකරුවකු වීමට අවශ්‍ය මුලික හැකියා ප්‍රදර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දේශීය වෙළඳාම හා විදේශීය වෙළඳාම සිල්ලර වෙළඳාම <ul style="list-style-type: none"> ලක්ෂණ/ස්වභාවය තොග වෙළඳාම ලක්ෂණ/ස්වභාවය සිල්ලර හා තොග වෙළඳාමේ ඇති වෙනස විදේශීය වෙළඳාම 	<ul style="list-style-type: none"> දේශීය වෙළඳාම පැහැදිලි කරයි. සිල්ලර වෙළඳාම පැහැදිලි කරයි. සිල්ලර වෙළඳාමේ වැදගත්කම දක්වයි. තොග වෙළඳාම පැහැදිලි කරයි. තොග වෙළඳාමේ වැදගත්කම දක්වයි. සිල්ලර වෙළඳාම හා තොග වෙළඳාම අතර වෙනස දක්වයි. විදේශීය වෙළඳාම පැහැදිලි කරයි. විදේශීය වෙළඳාම සඳහා නිදසුන් දක්වයි. 	04

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
7. ව්‍යාපාර කළමනාකරණය යේ මූලික හැකියා වර්ධනය කර ගනියි.	7.1 කළමනාකරණයේ මූලික හැකියා බලයි.	<ul style="list-style-type: none"> "කළමනාකරණ" සංකල්පය කළමනාකරණ කාර්යයන් <ul style="list-style-type: none"> සැලෙසුම්කරණය සංවිධානකරණය මෙහෙයුම් පාලනය 	<ul style="list-style-type: none"> කළමනාකරණ සංකල්පය සරලව පැහැදිලි කරයි. කළමනාකරණ කාර්යයන් හතර නම් කරයි. 	06 03
8. ව්‍යාපාරයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කරයි.	7.2 අලෙවිකරණයේ මූලික පදනම සොයා බලයි.	<ul style="list-style-type: none"> "අලෙවිකරණ" සංකල්පය අලෙවිකරණ මිශ්‍රය (4^p) <ul style="list-style-type: none"> නිෂ්පාදිතය මිල කිරීම ස්ථානය ප්‍රවර්ධනය 	<ul style="list-style-type: none"> අලෙවිකරණ සංකල්පය සරලව පැහැදිලි කරයි. අලෙවිකරණ මිශ්‍රයට අයත් සංරචක නම් කරයි. 	03
	8.1 ව්‍යාපාරයක වෙළෙඳ දිණුම් පිළියෙළ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> මූල්‍ය ප්‍රකාශන <ul style="list-style-type: none"> වෙළෙඳ ගිණුම ආරම්භක තොගය ගැණුම් ගෙන ඒමේ කුලී අවසාන තොගය විකුණුම් විකුණුම් පිරිවැය දිල ලාභය / අලාභය 	<ul style="list-style-type: none"> මූල්‍ය ප්‍රකාශන නම් කරයි විකුණුම් පිරිවැය ගණනය කරයි වෙළෙඳ ගිණුම පිළියෙළ කර දිල ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරයි 	54 05

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලවීමේදී
9	8.2 ව්‍යාපාරයක ලාභාලාභ ගිණුම පිළියෙළ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> • ලාභාලාභ ගිණුම • විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වියදම් (බෙදා හැරීමේ වියදම්) • ආයතන හා පරිපාලන වියදම් (පරිපාලන වියදම්) • මූල්‍ය හා වෙනත් වියදම් • දළ ලාභය /අලාභය වාර්තා කිරීම • වෙනත් ආදායම් • ගුද්ධ ලාභය/අලාභය 	<ul style="list-style-type: none"> • ලාභාලාභ ගිණුම යන්න පැහැදිලි කරයි. • බෙදාහැරීමේ වියදම් වාර්තා කරයි • පරිපාලන වියදම් වාර්තා කරයි • මූල්‍ය හා වෙනත් වියදම් වාර්තා කරයි • දළ ලාභයට වෙනත් ආදායම් එකතු කරයි • ගුද්ධ ලාභය/අලාභය ගණනය කරයි. • වෙළඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම පිළියෙළ කරයි (ආදායම් ප්‍රකාශනය) 	10
	8.3 ගිණුම කාලවීමේදායට අදාළ ගෙවිය යුතු වියදම් හා ලැබිය යුතු ආදායම් ගෙවීමි	<ul style="list-style-type: none"> • උපවිත පදනම • ගෙවිය යුතු වියදම් • ලැබිය යුතු ආදායම් 	<ul style="list-style-type: none"> • උපවිත පදනම සරලව පැහැදිලි කරයි. • ගෙවිය යුතු වියදම් ගෙවීමි. • ලැබිය යුතු ආදායම් ගෙවීමි. 	05
	8.4 කාලවීමේදායට අදාළ බොල්නය ගෙවීමි.	<ul style="list-style-type: none"> • බොල් තෘප්ති • බොල් තෘප්ති කපා හැරීම • බොල් තෘප්ති වියදම් • බොල් තෘප්ති නිසා වත්කම් අකුවීම 	<ul style="list-style-type: none"> • බොල් තෘප්ති හඳුන්වයි • බොල් තෘප්ති ගෙවීමි. • බොල් තෘප්ති ගැලපීමට අදාළ ද්විත්ව සටහන ඉදිරිපත් කරයි. 	03

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
8.5 කාලචීමේදියට අදාළව ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන වත්කම් ක්ෂය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ගොඩනැගිලි, යන්තු, මෝටර් රථ, ලි බඩු වැනි වත්කම් ක්ෂය (දේපල පිරියන හා උපකරණ) වත්කම් ක්ෂය කිරීමට හේතු සරල මාර්ග ක්ෂය ක්ෂය ක්ෂය සඳහා ගිණුම් තැබීම <ul style="list-style-type: none"> ක්ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුම (අ.පො.ස. (සා.පෙළ) මට්ටමට ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන වත්කම් ක්ෂය කිරීම සරල මාර්ග ක්ෂය සඳහා ගිණුම් තබයි. 	<ul style="list-style-type: none"> ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන වත්කම් ක්ෂය වීමට හේතු දක්වයි. සරල මාර්ග ක්ෂය ක්ෂය අනුව වත්කම් ක්ෂය කරයි. ක්ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුමක් ඇසුරින් ක්ෂය සඳහා ගිණුම් තබයි. ක්ෂය වීම ලාභය හා වත්කම් කෙරෙහි වන බලපෑම පැහැදිලි කරයි. 	05	

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
8.6	ව්‍යාපාරයේ ලාභදායිත්වය හා මූල්‍ය තත්ත්වය අනාවරණය කරයි	<ul style="list-style-type: none"> ● ගේෂ පත්‍රය/මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය ● හිමිකම් ● ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම් ● ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන වගකීම් ● ජ්‍යෙෂ්ඨ වත්කම් ● ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන වත්කම් ● වෙළෙඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම (ආදායම් ප්‍රකාශනය) සහ ගේෂපත්‍රය. 	<ul style="list-style-type: none"> ● ගේෂ පත්‍රය තුළ ප්‍රාග්ධනය සටහන් කරයි. ● ගේෂ පත්‍ර අයිතම ජ්‍යෙෂ්ඨ හා ජ්‍යෙෂ්ඨ නොවන ලෙස වර්ග කර දක්වයි. ● ගේෂ පත්‍ර පිළියෙළ කරයි. ● ගැලපීම් සහිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කරයි 	07
8.7	ලාභය අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන දක්වමින් ලැබීම් හා ගෙවීම් ගිණුම පිළියෙළ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධාන ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක අරමුණු ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන <ul style="list-style-type: none"> ● ලැබීම් හා ගෙවීම් ගිණුම ● ආදායම් හා වියදම් ගිණුම 	<ul style="list-style-type: none"> ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක් යන්න හඳුන්වයි ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක අරමුණු දක්වයි. ● ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන නම් කරයි. ● ලැබීම් ගෙවීම් ගිණුම පිළියෙළ කිරීමේ අරමුණ දක්වයි. ● ලැබීම් ගෙවීම් ගිණුම පිළියෙළ කරයි 	05

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
8.8	ලාභ අරමුණු කර නොගත් සංවිධානයක ආදායම් හා වියදම් ගිණුම පිළියෙල කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ආදායම් හා වියදම් ගිණුම අතිරික්තය හෝ උගතාව 	<ul style="list-style-type: none"> ආදායම් හා වියදම් ගිණුම පැහැදිලි කරයි. ආදායම් හා වියදම් ගිණුමක් පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාව දැක්වයි. ආදායම් හා වියදම් ගිණුමක් පිළියෙල කරයි. අතිරික්තය හෝ උගතාව ගණනය කරයි. 	04
8.9	නිෂ්පාදන පිරිවැය ලේඛනයක් සකස් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> නිෂ්පාදන පිරිවැය <ul style="list-style-type: none"> ප්‍රාථමික පිරිවැය <ul style="list-style-type: none"> සංශ්‍රේෂ දව්‍ය. සංශ්‍රේෂ ගුමය. සංශ්‍රේෂ වෙනත් පිරිවැය නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය <ul style="list-style-type: none"> වතු දව්‍ය වතු ගුමය වතු වෙනත් පිරිවැය නිෂ්පාදන ඒකකයක පිරිවැය ඒකකයක ලාභාන්තිකය ඒකකයක විකුණුම් මිල පැතුරුම්පතක් හා විනයන් (Excel spread sheet) හෝ වෙනත් ක්‍රමයක් හා විනයන් නිෂ්පාදන පිරිවැය හා ඒකකයක විකුණුම් මිල ගණනය කරන ආකාරය සරලව ඉදිරිපත් කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> නිෂ්පාදන පිරිවැය පැහැදිලි කරයි. නිෂ්පාදන පිරිවැය මූලිකාංග තම කර, පැහැදිලි කරයි ප්‍රාථමික පිරිවැය ගණනය කරයි. නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය ගණනය කරයි. මුළු නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කරයි. නිෂ්පාදන ඒකකයක පිරිවැය ගණනය කරයි. ඒකකයක විකුණුම් මිල තීරණය කරයි පැතුරුම්පතක් හෝ සූයුසු ක්‍රමයක් හා විනයන් නිෂ්පාදන පිරිවැය හා ඒකකයක විකුණුම් මිල ගණනය කරන ආකාරය සරලව ඉදිරිපත් කරයි. 	10

නිපුණතා	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් එල	කාලචීමේදී
9.0 ආයෝජනය පිළිබඳ විමර්ශනය කරමින් යොග්‍ය තීරණවලට එලැමේ.	9.1 ආයෝජනයේ වැදගත්කම විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ● ආයෝජනය හැඳින්වීම ● විවිධ ආයෝජන මාරුග <ul style="list-style-type: none"> ● ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම හා ස්ථාවර තැන්පතු ● දේපළ මිලදී ගැනීම ● කොටස් වෙළඳපොල ආයෝජනය ● සූදුසු ආයෝජන මාරුගයක් තේරීම 	<ul style="list-style-type: none"> ● ආයෝජනයේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි ● විවිධ ආයෝජන මාරුග දක්වයි ● සූදුසු ආයෝජන මාරුගයක් තේරීමා ගැනීමේ දී මුළුක අවධානය යොමු කළ යුතු සාධක දක්වයි. 	10 05
	9.2 කොටස් වෙළඳපොල ආයෝජනයේ වැදගත්කම විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ● කොටස් වෙළඳපොල ආයෝජනය හැඳින්වීම ● කොටස් වෙළඳපොල ආයෝජන මාරුග <ul style="list-style-type: none"> ● සාමාන්‍ය කොටස් මිලදී ගැනීම ● හාන්චිගාර බිල්පත් ආයෝජනයේ වැදගත්කම ගැනීම ● ශ්‍රී ලංකා සුරක්ෂිත හා විනිමය කොමිසම් සහාවේ වැදගත්කම 	<ul style="list-style-type: none"> ● කොටස් වෙළඳපොල ආයෝජනයේ වැදගත්කම පෙන්වයි. ● සාමාන්‍ය කොටස් ආයෝජනයේ වැදගත්කම පෙන්වයි ● හාන්චිගාර බිල්පත් ආයෝජනයේ වැදගත්කම පෙන්වයි. 	05 90